

Satrancın, M.Ö. 2000'li yıllarda oynandığına dair bulgular Mısır piramitlerindeki kabartmalarda vardır. Satranç, MS 6. yüzyılda Hindistan 'da ortaya çıktı. MS 10. yüzyıla gelindiğinde tüm Asya'ya, Ortadoğu ve Avrupa'ya yayıldı. Düşünce yeteneğinin üstünlüğüne, stratejiye, akıla, bilgiye ve en önemlisi aklını doğru kullanabilme gücüne bağlıdır. Oyunda süre olmadığı için direnç ve sabırda önemli bir unsurdur. İki kişiyle oynanır ancak elemanları çoktur. Oyunun başlangıcında adaletsizlik yoktur. Her iki kişinin alanı da taşı da eşittir. 32 Alan taşla dolu olup 32 alanda boştur, yani dizilişte ve alan paylaşımında tam bir adalet vardır. Bu bir nebze “Herkes eşit doğar, herkes eşittir” teorisi gibi gerçek olmayan ve oyunun sonucunu anlamsızlaştıran unsurdur.

Ülkemiz satranç tahtasının henüz asıl bir unsuru olamadığından dolayı, tahtanın üzerinde bulunan başta şah olmak üzere bütün unsurların oyuncağı olmuştur ve bunu satrancı bilen herkes bilmektedir. Tabii ki bizim bildiğimiz tek şey ise oyunun kuralları ile uluslararası kabuller değildir. Önümüze gelene efenerek satrancın yürümeyeceğini ve diplomasinin satrancın evrensel kurallarından biri olduğunu bizi yönetenlerin de bilmesi gerekir. Bu bir masa başı oyunu olup, kralı da şahdır. Al dünyaya uyarla! var mı itiraz eden, şu anda Amerika ve Rusya'dan başka şah var mıdır?

Bu oyunun ağır taşları olan vezir ile iki kale vardır. Bunlar bellidir ama şahlardan izinsiz hamle yapamazlar. Oyunun iki at ve iki fil olmak üzere hafif taşları vardır. Diğer taşlar çok da şahların umrunda değildir, kimi Uzakdoğu'da bir ülke, kimi Asya ile Avrupa geçişinde ve Anadolu'da bir Türkiye!

Bu oyunların piyonları satrançta gerçekten sekizdir ama küresel yaşamda seksen sekiz veya yüz sekizdir! Şah var, Vezir var, Kale var, At var, Fil var ve hepsinin toplamı kadar piyon var, kaldı ki piyonlar bizde bir filmde görünelim diyerek üste para veren ya da boğaz tokluğuna

yaşayan figüranlardır, Oyuncu önce orada karşı tarafın taşını alıp tahtadan uzaklaştırır, sonra da boşalan alana kendi taşını yerleştirir. Dünyanın şahlarında aynısını yapmıyor mu? Satranç öteberi efeleşmenin ötesinde çok ciddi bir strateji ister. Satranç oyununda “Ey..., almazlarsa almasınlar..., vermezlerse vermesinler.., “ gibi üsluplar yoktur. Mantığın karşı olduğu kararları almak oyuncuyu haklı kılmaz. Satranç, küresel diplomasiyi bilen ve onun gücüyle konuşanları tanır. Bizimkiler dizisinde olduğu gibi, “Vatandaşa cart curt yok” argosunu gündeme getirenleri değil!

Satrançta temel amaç rakibi mat etmektir. Biz özellikle Ortadoğu'nun ve dünyanın satranç tahtasının ağırlığını kaldıramadık ve daha oyunun başındaki eşitliğinden faydalanamıyorsak yapılan stratejik hatalarımız vardır. 13 Yıllık hükümetimiz satrancı ne öğrenmek nede okumak istedi! Sonuç bu, bence öğrenmeden oynamasak daha iyi olurdu.